

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Václava Novotného v právní věci **žalobkyně M. J.,** proti **žalované České správě sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, o žalobě žalobkyně proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 1. 2002,

takto:

I. Rozhodnutí žalované ze dne 29. 1. 2002 č. xxx se **zrušuje** pro vady řízení a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Česká správa sociálního zabezpečení (dále „žalovaná“) rozhodnutím ze dne 29. 1. 2002 přiznala M. J. (dále „žalobkyně“) jednorázovou peněžní částku podle § 5 odst. 7 zákona č. 261/2001 Sb. ve výši 30 000 Kč s odůvodněním, že prokázala věznění svého manžela z politických důvodů v době od 12. 5. 1952 do 10. 10. 1952 a náleží jí tedy za dobu jeho věznění v délce 4 měsíců z politických důvodů polovina částky, která by náležela jemu.

Žalobkyně podala včas opravný prostředek proti rozhodnutí žalované a namítala v něm, že při sepisování žádosti o přiznání jednorázové peněžní částky došlo k nepřesnostem v délce věznění jejího manžela. Podle přiloženého dokladu Okresního soudu v Karlových Varech byl manžel ve vazbě od 23. 10. 1951 do 8. 5. 1952 a ve výkonu trestu od 9. 5. 1952

do 23. 10. 1952, což je přesně 1 rok. Z toho důvodu uplatňuje jako vdova po zemřelém manželovi nárok na 50% z částky, která mu náleží tj. 60 000 Kč.

Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 11. 4. 2002 ponechala rozhodnutí ve věci na soudu. Poukázala na to, že rozhodovala v době, kdy neměla k dispozici potvrzení Okresního soudu v Karlových Varech, které žalobkyně předložila až s podaným opravným prostředkem.

Řízení u Vrchního soudu v Praze bylo zahájeno dne 15. 4. 2002. Vrchní soud v Praze ve věci nerozhodl do 31. 12. 2002 a proto věc převzal k dokončení Nejvyšší správní soud, který v ní pokračuje podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., tedy podle ustanovení o řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 132, § 129 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb.).

Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobkyně podala žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. jako vdova po politickém vězni. V žádosti poukázala jen na rozhodnutí ČSSZ Praha ze dne 13. 4. 1992. Z rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 13. 4. 1992 č. xx vyplývá, že žalobkyni byl upraven od 1. 7. 1990 vdovský důchod podle ustanovení § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb. o příplatek za dobu 4 měsíců věznění manžela. Součástí správního spisu je i fotokopie oddacího listu vydaného Okresním národním výborem v městě T. dne 23. 6. 1947, z něhož vyplývá, že dne 21. 6. 1947 uzavřeli manželství F. J., nar. xxx a M. D., nar. xx a dále úmrtní list vystavený Městským národním výborem v Karlových Varech dne 19. 9. 1988, z něhož vyplývá, že dne xxx 1988 zemřel F. J., nar. xxx, přičemž jméno a příjmení pozůstalého manžela je uvedeno M. J., rozená D. Součástí správního spisu je dále i usnesení Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 22. 3. 1991 sp. zn. 5 Rt 1024/91, z něhož vyplývá, že F. J., nar. xx, který byl odsouzen rozsudkem bývalého Okresního soudu v Toužimi ze dne 13. 3. 1952 č.j. T 42/52 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Karlových Varech ze dne 8. 5. 1952 č.j. 2 Tk 91/52 pro trestný čin ohrožení zásobování podle § 134 odst. 1, 2 písm. a) zákona č. 86/1950 Sb., je účasten soudní rehabilitace podle § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 119/1990 Sb., výše uvedené rozhodnutí jakož i všechna další rozhodnutí v téže věci na ně obsahově navazující byla prohlášena za zrušena k datu, kdy byla vydána a trestní stíhání F. J. pro uvedený trestný čin bylo podle § 2 odst. 2 zákona č. 119/90 Sb. v celém rozsahu zastaveno. Ve správním spisu je také založeno potvrzení ÚSSNV – FS/2187/20717/53-91, z něhož vyplývá výkon trestu F. J. od 12. 5. 1952 do 10. 10. 1952 s poznámkou, že výkon vazby a počátek trestu není uveden.

Současně s opravným prostředkem proti rozhodnutí žalované předložila žalobkyně přípis Okresního soudu v Karlových Varech (v opisu) ze dne 5. 3. 1992, z něhož vyplývá, že uvedený soud sdělil žalobkyni, že spis 5 Rt 1024/91 se nacházel od 1. 11. 1991 do 17. 2. 1992 u Ministerstva spravedlnosti, pracoviště v Plzni, takže jí nemohlo být vydáno potvrzení o délce trestu případně vazby. Z obsahu přípisu pak bylo zjištěno, že manžel žalobkyně F. J. byl ve vazbě od 23. 10. 1951 do 8. 5. 1952 a poté nastoupil výkon trestu v trvání 1 roku nepodmíněně, který mu končil 23. 10. 1952. Dále byl jmenovanému uložen peněžitý trest 10 000 Kčs, eventuelně 2 měsíce NEPO. Dnes již nelze zjistit zda a kdy byl peněžitý trest zaplacen.

Zákon č. 261/2001 Sb. se vztahuje také na občany České republiky, kteří byli vězněni mezi 25. 2. 1948 a 1. 1. 1990 a u kterých bylo rozhodnutí o jejich věznění zcela nebo částečně zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, nebo podle zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu. Zákon se rovněž vztahuje na vdovy a vdovce po osobách uvedených v odst. 1, pokud

jsou občany České republiky, jejichž manželství trvalo po celou dobu věznění, či vzniklo během jejich věznění a jejich manžel kdykoliv později zemřel; stejně tak se zákon vztahuje na vdovy a vdovce, pokud jsou občany České republiky, kteří uzavřeli nové manželství (§ 2 odst. 1, 2 zákona č. 261/2001 Sb.). Podle § 5 odst. 2 cit. zákona výše jednorázové peněžní částky pro politického vězně při věznění delším než 1 rok činí 120 000 Kč a za každý další měsíc věznění se výše jednorázové peněžní částky zvyšuje o 1000 Kč. Podle odst. 7 cit. ustanovení výše jednorázové peněžní částky podle odst. 1-6 činí pro vdovu po politickém vězni polovinu této částky.

Žalobkyně prokázala, že je vdovou po politickém vězni, u něhož bylo rozhodnutí o věznění zcela zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb. Její manželství s ním trvalo v době věznění. Žalobkyně je tedy oprávněnou osobou ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. Tyto skutečnosti ostatně mezi účastníky nebyly sporné. Žalobkyně současně s podáním žádosti o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. poukázala na rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, a toto rozhodnutí i předložila, o úpravě svého vdovského důchodu o příplatek za dobu 4 měsíců věznění manžela podle § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb. Žalovaná vycházela z toho, že manžel žalobkyně byl vězněn po dobu 4 měsíců. Dodatečně žalobkyně předložila potvrzení Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 5. 3. 1992, z něhož vyplývá, že podle obsahu spisu uvedeného soudu sp. zn. 5 Rt 1024/91 byl manžel žalobkyně F. J. ve vazbě od 23. 10. 1951 do 8. 5. 1952 a poté nastoupil výkon trestu v trvání 1 roku nepodmíněně, který mu končil 23. 10. 1952. Manželu žalobkyně však byl uložen i peněžitý trest ve výši 10 000 Kčs, eventuelně 2 měsíce nepodmíněného trestu, přičemž podle potvrzení Okresního soudu v Karlových Varech již nelze zjistit zda a kdy byl peněžitý trest zaplacen, nebo zda manžel žalobkyně byl ve výkonu trestu ještě další 2 měsíce. Vzhledem k žalobkyní předloženému potvrzení Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 5. 3. 1992 dospěl soud k závěru, že žalovaná před vydáním rozhodnutí nezjistila přesně a úplně skutečný stav věci (§ 7 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., § 32 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb.). Soud proto rozhodnutí žalované zrušil pro vady řízení a vrátil věc k dalšímu řízení žalované (§ 78 odst. 1, 4 zákona č. 150/2002 Sb.), ve kterém přihlédne i k žalobkyní předloženému potvrzení Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 5. 3. 1992, eventuelně provede i další důkazy o délce skutečně vykonaného trestu odnětí svobody manželem žalobkyně pro trestný čin ohrožení zásobování podle § 134 odst. 1, 2 písm. a) zákona č. 86/1950 Sb., pro který byl odsouzen rozsudkem bývalého Okresního soudu v Toužimi ze dne 13. 3. 1952 č.j. T 42/52 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Karlových Varech ze dne 8. 5. 1952 č.j. 2 Tk 91/52, u něhož bylo rozhodnutí o jeho věznění zcela zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože žalobkyni, která ve věci měla plný úspěch, prokazatelné náklady nevznikly, ani žádné neúčtovala a žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší proto, že neměla ve věci úspěch.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku n e j s o u opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. 6. 2003

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu